

Til lovforslag nr. L 66. Betænkning afgivet af kirkeudvalget den 11. maj 1983

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd

[af Tove Lindbo Larsen (S) m.fl.]

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med kirkeministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Danmarks Provsteforening,
Den Danske Præsteforening,
Den Sønderjyske Forening af Menighedsrådsmedlemmer,
Distriktsforeningen af menighedsrådsmedlemmer i Ringkøbing provsti,
N. H. Klausen, Råby, og
3 af Danmarks biskopper.

Kirkeministeren har over for udvalget tilkendegivet, at hun, såfremt § 43 b udgår af lovforslaget, vil arbejde videre med regler om udnævnelse af provster, således at disse regler kan indgå i en kommende lov om ansættelse i stillinger i folkekirken.

Som grundlag for udarbejdelsen af et endeligt forslag til nye regler har ministeren oplyst, at hun anser det for hensigtsmæssigt, at der – med hjemmel i tjenstemandslovens § 8, stk. 2 – etableres en forsøgsordning ved de nærmest forestående besættelser af provstestillinger. Denne forsøgsordning tænkes baseret på den i udvalgets spørgsmål 10 skitserede ordning.

Spørgsmålet og kirkeministerens besvarelse findes optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) udtaler:

Problemerne angående provsteudnævnelser har optaget folketingets kirkeudvalg i flere år. Allerede under forspørgselsdebatten i 1981 angående folkekirkens forhold blev problemet rejst.

Senere fremsatte kristeligt folkeparti et beslutningsforslag med henblik på at demokratisere provsteudnævnelserne. Både ved behandlingen af den daværende forespørgsel og ved behandlingen af beslutningsforslaget gjorde flere af de daværende oppositionspartier sig til talsmænd for, at tingenes tilstand var utilfredsstillende.

Man ønskede en demokratisering ved udnævnelse af provster, hvilket først og fremmest blev forstået som en øget indflydelse for menighedsrådene.

Tillige gjorde man disse synspunkter fuldstændig klart for den daværende kirkeminister i en beretning, hvori også ministeren gav tilsagn om at fremsætte et lovforslag i folketingssamlingen 1981–82. Det er således en konstatering af, at flere af de daværende oppositionspartier pressede på for at få ændret disse forhold.

Blandt andet derfor nedsatte den daværende kirkeminister den 3. juni 1981 et bredt sammensat udvalg med biskop Lindegård som formand. Udvalget havde til opgave at finde frem til forslag til ændring af procedure ved udnævnelse af provster. Det var socialdemokratiets opfattelse, at der var stor tilfredshed med denne fremgangsmåde, ligesom det var socialdemokratiets opfattelse, at man ønskede udvalgsarbejdet hurtigt færdiggjort, således at der kunne foretages de fornødne ændringer og fornyelser ved udnævnelse af provster.

Resultatet blev, at den daværende kirkeminister på baggrund af udvalgsarbejdet fremsatte lovforslag i slutningen af samlingen 1981-82. Lovforslaget blev venligt modtaget, selv om der naturligvis var ønske om visse ændringer.

Derefter skiftede landet regering. Socialdemokratiet anså det for en selvfølge, at den ny kirkeminister ville spille ud med et lovinitiativ på dette område på baggrund af den store enighed, der hidtil havde været i kirkeudvalget, og ikke mindst på baggrund af den iver og interesse, som flere af de ny regeringspartiers ordførere havde omgærdet sagen med. Imidlertid kom der til mindretallets forbavelse intet udspil, hvorefter mindretallet selv fremsatte det af den tidligere regering fremsatte lovforslag.

Udvalgsarbejdet har nu vist, at lovforslaget ikke længere er omgærdet med helt samme interesse, specielt hvad angår § 43 b. De nuværende regeringspartier har ønsket dette vigtige afsnit taget ud af lovforslaget med henvisning til nogle betænkeligheder udtrykt af blandt andet lokale menighedsrådsforeninger.

Der er således ikke længere det samme presserende ønske om ændringer af provsteudnævnelser, som flere partier udtrykte i 1981 og frem til regeringsskiftet.

Dette beklager mindretallet. Mindretallet havde helst set hele loven gennemført, men vil ud fra ønsket om bred enighed i og uden for folketinget angående kirkelovgivningen afstå herfra.

Mindretallet kan derfor indstille lovforslaget til vedtagelse med de stillede ændringsforslag samtidig med, at mindretallet stærkt beklager, at den af mange partier ønskede demokratisering ved provsteudnævnelserne udebliver.

Mindretallet vil til sidst understrege, at man ved vedtagelsen af dette lovforslag anser diskussion om ændring af procedure ved provsteudnævnelser for værende afsluttet en rum tid fremover, idet mindretallet er af den opfattelse, at ingen kan være interesseret i en fortsættelse af en sådan diskussion.

Mindretallet vil advare imod, at der administrativt etableres forsøgsordninger ved de nærmest forestående besættelser af provstillinger, således som oplyst af kirkeministeren, idet man finder, at det ville være en tilsidesættelse af hidtil udført udvalgsarbejde

samt tilsidesættelse af organisationerne og deres synspunkter.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) tilslutter sig det socialdemokratiske mindretals bemærkninger, idet man beklager, at det ikke i denne omgang lykkedes at udvide menighedsrådernes beføjelse til også at gælde ved valg af provster.

Et *tredje mindretal* (fremskridtspartiets medlem af udvalget) havde helst set, at der ikke var sket lovændringer på området, men hilser med tilfredshed, at provsterne er faldet ud af lovforslaget, så nærværende lovforslag kun omhandler domprovster.

Et *fjerde mindretal* (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) udtaler:

Kristeligt folkeparti fremsatte den 10. marts 1981 forslag til folketingsbeslutning om udnævnelse af domprovster og provster.

Drøftelserne af dette forslag endte med, at kirkeministeren nedsatte et udvalg med den opgave at udarbejde et forslag til ændring af reglerne om fremgangsmåden i forbindelse med udnævnelse af domprovster og provster.

Kirkeministeren lovede endvidere at fremsætte lovforslag inden slutningen af folketingsåret 1981-82.

Dette løfte holdt kirkeministeren, og forslaget var til første behandling den 28. maj 1982. Forslaget blev genfrensat den 3. december 1982.

Kristeligt folkeparti er tilfreds med, at forslaget om domprovsters udnævnelse nu gennemføres, idet mindretallet finder det meget væsentligt, at menighedsrådet, hvor domprovsten tillige skal være sognepræst, nu skal afgive udtalelse om mindst 3 ansøgere opstillet i prioriteret rækkefølge. Det var netop denne indstillingsret for menighedsrådet, mindretallet ønskede lovsikret.

Mindretallet beklager, at der ikke har kunnet skabes enighed om fremgangsmåden for provsteudnævnelser, men tager kirkeministerens bemærkninger herom i betænkningen til efterretning.

Ændringsforslag

2) Den under *nr. 2* foreslåede § 43 *b* udgår.

Til § 1

Bemærkninger

Af *udvalget*, tiltrådt af *kirkeministeren*:

Til *nr. 1* og *2*

1) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 34, *stk. 1*, affattes *2. pkt.* således:

»Ved besættelsen af domprovsteembeder finder reglerne i § 43 a anvendelse.«

Ændringsforslagene bevirker, at reglerne om udnævnelse af provster udgår af lovforslaget, således at dette kun indeholder ændrede regler for udnævnelse af domprovster.

Ikast (KF) *Karen Thurøe Hansen (KF)* nfm. *Eva Møller (KF)* *Povl Brøndsted (V)* fmd.

Sønderby (V) *Halvgaard (FP)* *Steffensen (KrF)* *Grethe Lyngs (CD)* *Arne Jensen (S)*

Tove Lindbo Larsen (S) *Lindenskov (S)* *Sonja Mikkelsen (S)* *Erik B. Smith (S)*

Nørgaard Sørensen (S) *Ole Vig Jensen (RV)* *Inger Harms (SF)* *Kirsten Fog Hjort (SF)*

Partiet VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Et af udvalget stillet spørgsmål til kirkeministeren og dennes svar herpå

10

Ad spørgsmål 9 (bilag 18)

Vil ministeren overveje en ordning, hvorefter provsteudnævnelser sker efter følgende retningslinjer:

Blandt de indkomne ansøgere udvælger biskoppen efter forhandling med provstiets præster 3 ansøgere.

På et møde med 2 repræsentanter fra de valgte medlemmer af hvert menighedsråd i provstiet fastslægges menighedsrådsrepræsentanternes prioritering af de 3 ansøgere, hvorefter biskoppen gør indstilling til ministeriet med oplysning om menighedsrådsrepræsentanternes indstilling.

*Svar:**Ad 10*

Jeg vil gerne medvirke til, at den skitserede model søges nærmere udformet.

Jeg skal tilføje, at det er min opfattelse, at en indstilling fra biskoppen, som er i overensstemmelse med indstillingen hos provstiets præster og menighedsrådsmedlemmer, bør være bindende for kirkeministeren.

Til udvalgets orientering kan jeg oplyse, at det er tanken at samle alle regler om ansættelse i stillinger i folkekirken i en særlig lov. Forslag til en sådan lov er under udarbejdelse.